

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2026-728

26.6.2026

KLP Skadeforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Ambulansearbeider - berging av snøscooter –arbeidsulykke – avdempet ulykkesbegrep - yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede bisto med berging av snøscooter i forbindelse med et ambulanseoppdrag. Etterpå fikk han smerter i rygg og skulder. Nav godkjente hendelsen som yrkesskade. Foretaket avsto krav under henvisning til at det ikke forelå en arbeidsulykke. Nemnda bemerket at da hendelsen skjedde, var forsikrede på ambulanseoppdrag i et vanskelig og kupert terreng. Snøscooteren de trengte for å komme frem til pasienten satte seg fast, og forsikredes bistand med å løfte og dytte denne lå etter nemndas vurdering klart utenfor forsikredes vanlige arbeidsoppgaver. Nemnda la i tillegg vekt på at arbeidet skjedde under tidspress, og forsikrede hadde ikke full kontroll over verken egne bevegelser, snøscooteren, eller hendelsesforløpet. Hendelsen måtte anses som en arbeidsulykke etter det avdempede arbeidsulykkesbegrepet. Nemnda ga forsikrede medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede pådro seg skulderplager, da han bisto med berging av snøscooter. Forsikrede har antatt at snøscooteren veide mellom 200 og 300 kilogram.

Forsikrede sendte dagen etter melding til fastlegen:

Hei. På arbeid i går [...] måtte vi ha bistand av snøscooter. Det ble mye fysisk da snøscooteren hele tiden kjørte seg fast. Er i dag stiv i korsrygg og smerter å lite bevegelse i høyre skulder. (...)

Påfølgende dag hadde forsikrede konsultasjon med fastlegen:

Forteller at han har ute på oppdrag [...]. Fikk hjelp av [organisasjon] med snøscooter som veltet. Måtte hjelpe med å løfte den, fikk da smerter i rygg, skulder og bein. Våknet dagen etter, kom seg nesten ikke ut av senga.

Forsikrede hadde deretter jevnlig kontakt med fastlegen vedrørende smerter, reseptfornyelser og sykemelding.

Forsikrede meldte yrkesskade til Nav i mai 2023. Hendelsesforløpet ble beskrevet som at:

[...] kjørte skuter seg fast. Når jeg skal hjelpe han å komme fremover holder jeg i skuter for å dytte den, fører kjører skuter bakover ved en feil. Jeg får voldsomt drag/strekk hø skulder smerter

Forsikrede var til utredning ved sykehus i mai 2023. Av poliklinisk notat fremgår:

[...] var han ute på oppdrag, han fikk satt høyre hånda fast og dradd bakover av en snøscooter slik at han fikk en kraftig strekk på høyre skulder. Han måtte senere også hjelpe til med å få scooteren opp på belte og måtte ta i å løfte tungt. Etter dette har han hatt sterke smerter i høyre skulder. [...]

Nav godkjente «Akutte smerter i høyre skulder» som yrkesskade.

Forsikrede sendte skademelding i august 2023 og beskrev hendelsesforløpet slik:

[Oppdrag] i terrenget, snøskuter fra [organisasjon] brukt som fremkomstmiddel. Grunnet tett skog og is, kjører skuter seg fast. Når jeg skal hjelpe han å komme seg fremover holdre jeg i skuter, han kjører da skuter bakover ved en feil. Jeg får voldsomt drag/strekk høyre skulder.

Den ansatte har nå vært sykemeldt i 5mnd, det er usikkert om han vil bli bra i armen igjen. Dermed usikkert om han kan komme tilbake til sin stilling

Forsikredes advokat ba forsikredes kollega beskrive hendelsen. Kollegaen svarte 23.8.24 følgende:

Husker dessverre ikke turen helt i detalj. Men oppdraget gikk ut på å hente ut en mann som hadde falt på isen inne i skogen. Vi fikk bistand av [organisasjon], som kom med snøscooter da det var langt å gå inn til pasienten, og mye snø og is. Jeg satt bakpå med en fra [organisasjon] som kjørte snøscooter, da vi ikke klarte å komme oss inn med en slede vi først hadde hengt bak snøscooter. Var svært vanskelig og kupert terreng, blandet med snø og is. Vi endte opp med å velte på snøscooter, og klarte ikke å få den opp fra siden da det bare var meg og sjåfør.

Vi fikk etterhvert bistand av [forsikrede] for å hjelpe oss med å dytte snøscooter opp igjen. Den lå helt på siden, i mye snø. Den lå også i litt helling, slik at vi måtte dytte i oppoverbakke.

Da vi var flere, fikk vi dyttet den opp igjen.

Føreren av snøscooter forklarte 18.9.24:

Jeg har ikke vært vitne til at noen har skadet seg så kan ikke uttale med om det. Det [forsikrede og kollegaene] bisto med var å dytte snøscooter opp på beltene igjen etter en velt. [Forsikrede og kollegaene] kom gående inn for å bistå med å få løs snøscooter og det ingen som ble skadet i en velt. Utover dette har ingen gitt uttrykk for at noen ble skadet, men etter scooter var på beltene igjen kjørte jeg videre inn til pasient og fullførte oppdraget sammen med [nødetater] på stedet. Forsikredes advokat varslet foretaket 22.5.25 om at krav under yrkesskadeforsikringsloven fremmes mot foretaket.

Foretaket avsto kravet 22.7.25 med den begrunnelse at det ikke forelå en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede arbeidsulykkesbegrepet.

Forsikrede beskrev hendelsen 1.8.25:

Snøscooter fra [organisasjon] kjørte seg fast og [forsikrede] bisto med å få den løs. Iht. bakken sto snøscooter i en brått skråning på et underlag av is. [Forsikrede] fikk tak bak på scooter for å hjelpe den fremover, men den rygget plutselig bakover. [Forsikrede] fikk da et drag i høyre arm, mistet fotfestet og skled nedover skråningen. I dette hendelsesforløpet fikk [forsikredes] arm/skulder en kraftig strekk før han slapp taket.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen 6.3.23 omfattes av yrkesskadeforsikringsloven.

Forsikrede er enig med foretaket om at vilkårene for det markerte arbeidsulykkesbegrepet ikke er oppfylt, men fastholder at det foreligger en arbeidsulykke i henhold til det avdempede arbeidsulykkesbegrepet.

Det fremgår av tidsnær dokumentasjon i saken at forsikrede bisto med å løfte en snøscooter som hadde veltet. Videre er det dokumentert at forsikrede i den sammenheng ble utsatt for en så vidt stor belastning i sitt arbeid som forårsaket smerter og som nødvendiggjorde legebesøk. Siste vitneutsagn har bekreftet at forsikrede bisto i arbeidet med den veltede scooter. Disse utsagnene er ikke avgitt av personer med binding til forsikrede og står ikke i motstrid til tidsnære opplysninger avgitt til lege eller de opplysningene forsikrede selv har gitt i etterfølgende skademeldinger. Utsagnene endrer ikke «det bildet som mer begivenhetsnære og uavhengige bevis gir», jf. Rt-1998-1565, s. 1570. Av den grunn skal de tillegges stor vekt.

Vitnene supplerer de tidsnære bevisene i saken når det uttales at det var mye snø og is, scooter lå på siden i mye snø, vanskelig og kupert terreng, scooter lå i helling, måtte dytte i oppoverbakke.

Arbeidet med å få løsnet snøscooteren var en konkret tidsbegrenset hendelse som medførte en belastning som lå utenfor det som var normalt for forsikrede. Søk på nettet viser at en snøscooter til denne type arbeid veier mellom 250-300 kilogram.

I bl.a. Rt-2005-1757 og Rt-2007-882 er det lagt til grunn at også belastninger uten en klar ytre hendelse kan omfattes, dersom arbeidstakeren utsettes for en ekstraordinær påkjenning. Det avgjørende er om belastningen er «usedvanlig», altså et avvik fra det normale arbeidet, enten ved at oppgavene faller utenfor det vanlige, eller at arbeidet utføres på en uvanlig måte, slik presisert i Rt-2009-1626. Vurderingen tar utgangspunkt i hendelsen og omstendighetene rundt, ikke selve skadens alvor.

Den aktuelle arbeidsoppgaven lå utenfor forsikredes arbeidsoppgaver, underlaget/forholdene var ukjente for ham, han kjente ikke vekten på snøscooteren, herunder kombinert med vekten av føreren. Videre var han på et oppdrag, slik at han var under tidspress. Arbeidsoppgaven med å få snøscooteren opp på veien igjen lå langt utenfor hans vanlige arbeidsoppgaver. På denne bakgrunn hadde ikke forsikrede full kontroll over egne bevegelser, snøscooterens bevegelser eller hendelsesforløpet. Den aktuelle arbeidsoppgaven var svært tung, den ble foretatt på snødekt mark. Det må videre legges til grunn at arbeidsstillingen var vanskelig/uvanlig for forsikrede og arbeidet derfor ble utført under forhold nær fare- eller skadegrensen.

Forsikrede har også vist til LB-2019-182630 som støtte for at hendelsen må godkjennes som yrkesskade.

Foretaket har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort at det foreligger en arbeidsulykke etter det avdempede arbeidsulykkesbegrepet.

For at en skade skal godkjennes etter det avdempede arbeidsulykkesbegrepet må det foreligge noe ekstraordinært og uventet i arbeidssituasjonen utover det at man blir skadet, jf. HR-2007-1004-A og HR-2009-2380-A. Det kreves et avvik fra det normale i vedkommende arbeid, jf. HR-2009-2380-A. Dette kan bestå i at oppgavene ligger utenfor rammen av arbeidet, eller at ordinært arbeid er gjennomført på en uvanlig måte. Avviket må uansett medføre en usedvanlig påkjenning eller belastning. Ved vurderingen må det sees hen til hendelsens art og omstendighetene rundt denne. Videre er ikke et lite avvik fra normal arbeidsprosedyre tilstrekkelig, jf. HR-2007-1004-A. Arbeidsulykkebegrepet er til en viss grad relativt, jf. HR-2006-2107-A.

Foretaket forstår det slik at forsikrede opprettholder at skadehendelsen skjedde slik som beskrevet i skademeldingen til foretaket og Nav, og i senere skriv fra forsikredes prosessfullmektig. Etter foretaket syn er det ikke bevismessig grunnlag for at dette skjedde, slik det beskrives av forsikrede.

I den første meldingen til legen dagen etter hendelsen er det ikke opplyst om en ulykkeshendelse eller en skade. Det ble opplyst at «det ble mye fysisk». I den første konsultasjonen hos legen, to dager etter hendelsen er det opplyst at forsikrede måtte hjelpe med å løfte snøscooteren.

Det er ingen opplysninger som tilsier at vilkårene for det avdempede arbeidsulykkesbegrepet skulle være oppfylt. Det legges til grunn at tre voksne mennesker dyttet snøscooteren opp på beltet slik som angitt av de to vitnene. Vekten på snøscooteren er ikke dokumentert og kan ikke anses sannsynliggjort, og det foreligger ikke tidsnære bevis for at det var en vanskelig arbeidsstilling, eller at det skjedde noe annet som kan karakteriseres som en usedvanlig påkjenning eller belastning.

Det er heller ikke sannsynliggjort at forsikrede ble påført noen skade i hendelsen. I meldingen til fastlegen 7.3.23 oppga forsikrede at det er «smerter å lite bevegelse i høyre skulder», mens det i

notatet fra konsultasjonen 8.3.23 står at det «angis smerter i ve skulder». Ved oppstart hos fysioterapeuten er det plager med både venstre og høyre skulder. Det ene vitnet uttalte at det ikke var noen som ga uttrykk for noen skade.

Undersøkelser av skulderen etter hendelsen viser markert artrose og degenerative labrumforandringer. Funnene er ikke skaderelaterte, men mest sannsynlig aldersbetinget eller tilkommet over tid. Det er sikker rett at belastningslidelser som over tid har utviklet seg i muskel/skjelettsystemet ikke kan godkjennes som yrkesskade.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om forsikrede har sannsynliggjort at hendelsen 6.3.23 er en arbeidsulykke, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a, jf. ftrl. § 13-3.

Det følger av yfl. § 11 først ledd bokstav a at yrkesskadeforsikringen skal dekke «skade og sykdom forårsaket av arbeidsulykke (yrkesskade)». I lovforarbeidene er det presisert at yrkesskadeforsikringslovens arbeidsulykkesbegrep skal forstås på samme måte som i ftrl., jf. Ot.prp.nr. 44 (1988-1989) s. 89. Bestemmelsen gir to alternativer som ofte omtales som det markerte arbeidsulykkesbegrepet og det avdempede arbeidsulykkesbegrepet.

Det markerte arbeidsulykkesbegrepet forutsetter «en plutselig eller uventet ytre hending», mens det avdempede arbeidsulykkesbegrepet gjelder «en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid». Høyesterett har uttalt at det ikke gjelder noe tilleggskrav om ytre hending «i tilfeller hvor arbeidstakeren på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning», jf. Rt-2005-1757 (avsnitt 51).

Det er enighet om at det markerte arbeidsulykkesbegrepet ikke er relevant for saken. Spørsmålet er om hendelsen omfattes av det avdempede arbeidsulykkebegrepet.

Når det gjelder hvilket faktum som skal legges til grunn, har sekretariatet for Finansklagenemnda i uttalelse i en annen sak vurdert hva som fremstår som det mest sannsynlige hendelsesforløpet i forbindelse med vurderingen av vilkåret «gjer» etter bilansvarsloven § 4. I den saken konkluderte sekretariatet med at det ikke var sannsynliggjort at den aktuelle snøscooteren rygget eller kjørte bakover.

Også i aktuelle sak har partene anført ulike versjoner av hendelsesforløpet. For spørsmålet om det avdempede arbeidsulykkesbegrepet kommer til anvendelse, finner nemnda at det ikke er nødvendig å ta stilling til hvilket hendelsesforløp som er det riktige. Det avgjørende for vurderingen er om forsikredes løft/bistand til å få snøscooteren i gang igjen etter veltet faller innenfor det avdempede arbeidsulykkesbegrepet eller ikke.

Det avdempede ulykkesbegrepet forutsetter en tidsbegrenset ytre hendelse som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det normale i vedkommende arbeid. Dette kan som nevnt ovenfor være tilfelle selv om det ikke foreligger en ytre hendelse, dersom forsikrede på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller andre forhold ble utsatt for en belastning eller påkjenning som var ekstraordinær, jf. Rt-2009-1626.

For at løft av gjenstander skal være omfattet av det avdempede ulykkesbegrepet, har Høyesterett i Rt-2007-882 avsnitt 39 uttalt at det må være tale om løft av spesielt tunge gjenstander, løft av gjenstander med uventet vekt, løft som ligger utenfor arbeidstakerens normale arbeidsoppgaver, eller løft i en vanskelig arbeidsstilling eller under andre ugunstige omstendigheter. Det avdempede arbeidsulykkesbegrepet forutsetter at forsikrede, enten som følge av vanskelig arbeidsstilling eller

andre forhold, ble utsatt for en belastning eller påkjenning som overstiger det som er normalt i arbeidet. Spørsmålet blir derfor om den konkrete hendelsen hvor forsikrede bisto med å få snøscooteren i gang igjen etter velt, oppfyller vilkårene.

Da hendelsen inntraff, var forsikrede på et ambulanseoppdrag. På grunn av vanskelige værforhold og begrenset fremkommelighet måtte ambulansepersonellet få hjelp fra hjelpeorganisasjon med snøscooter for å nå frem til pasienten. Snøscooteren satte seg fast og veltet, og forsikrede bidro sammen med andre, til å løfte scooteren og få den opp og i gang igjen.

Vitneforklaringene i saken beskriver at snøscooteren lå på siden i «mye snø», i kupert og hellende terreng, med snø og is. Arbeidet besto blant annet i å løfte og dytte scooteren oppover. Disse forholdene, bl.a. veltet kjøretøy, vanskelig terreng og behov for umiddelbar innsats, fremstår som en klart avgrenset hendelse i tid.

Etter nemndas vurdering lå arbeidsoppgaven klart utenfor forsikredes vanlige arbeidsoppgaver som ambulansemedarbeider. Videre var forholdene krevende og uforutsigbare: underlaget var snødekt og glatt, terrenget var kupert, og scooteren lå i helling. Forsikrede hadde ikke kjennskap til snøscooterens vekt - som typisk ligger rundt 200-300 kg - og vekten ble ytterligere utfordrende som følge av posisjon og veltet.

Det har også betydning at det forelå et tidspress, ettersom situasjonen oppsto under et pågående ambulanseoppdrag. Dette tilsier at arbeidet måtte utføres raskt og uten tilstrekkelig planlegging eller bruk av hjelpemidler. Samlet sett innebar dette at forsikrede ikke hadde full kontroll over verken egne bevegelser, snøscooteren eller hendelsesforløpet.

Arbeidet fremstår derfor som både fysisk belastende og utført i en vanskelig og uvant arbeidsstilling, under forhold som ligger nær fare- eller skadegrensen. Etter en samlet vurdering finner nemnda at hendelsen må anses å innebære en ekstraordinær belastning utenfor de alminnelige rammene for forsikredes arbeid. Hendelsen omfattes dermed av det avdempede arbeidsulykkesbegrepet, og det foreligger følgelig en arbeidsulykke.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant) og Jan Christian Borvik (forbrukerrepresentant).